

KORRALDUS

Keskkonnanaloo väljastamise korralduse eelnõu

I. ASJAOLUD

Aktsiaselts PRELVEX (edaspidi ka *loa taotleja* või *ettevõtte*) esitas 06.02.2019 Keskkonnaametile (edaspidi ka *loa andja*) vee erikasutusloa taotluse (edaspidi *taotlus*) vee suublasse juhtimiseks maavara kaevandamise eesmärgil kaheksalt turbatootmisalalt. Taotlus on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis (edaspidi *DHS*) 06.02.2019 kirja nr 14-6/19/131 all.

Aktsiaselts PRELVEX registrikood on 10347224, aadress Järva maakond, Türi vald, Türi linn, Tehnika tn 3, 72213. Aktsiaseltsi PRELVEX põhitegevusalaks on turba tootmine (EMTAK kood 08921).

Taotluse alusel on taotletav vee erikasutus seotud Epu-Kotku turbatootmisalaga, mis asub Järva maakonnas Türi vallas Saueaugu külas Epu-Kotku turbatootmisala kinnistul (registriosa nr 350036, katastritunnus 93701:005:0510). Aktsiaselts PRELVEX omab maavara kaevandamise luba KMIN-069.

Keskkonnanaluba annab isikule õiguse teha ühte või üheaegselt mitut järgnevat tegevust, antud juhul nt vee erikasutus ja maavara kaevandamine (keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 41 lg 1). Kui nimetatud tegevused on omavahel ruumiliselt või tehnoloogiliselt seotud, antakse nendeks tegevusteks üks keskkonnanaluba (KeÜS § 41 lg 4). Enne 2020. aasta 1. jaanuari välja antud jäätmeloa, vee erikasutusloa, veeloa, õhusaasteloa ja kaevandamisloa vormistab loa andja mõistliku aja jooksul keskkonnanalooks (KeÜS § 62¹⁰ lg 2). Haldusmenetlus viiakse läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele (haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 5 lg 2). Kuna turbatööstusmaalt sademevee suublasse juhtimine kaasneb maavara kaevandamisega, liidetakse maavara ja vee erikasutuse valdkonnad ning antakse ühtne keskkonnanaluba.

Kuni 30.09.2019 andis Keskkonnaamet vee erikasutuslube. Seoses uue veeseaduse vastuvõtmisega, annab Keskkonnaamet alates 01.10.2019 vee erikasutuse keskkonnanalube ehk veelube (veeseadus (edaspidi *VeeS*) § 191 lg 1). Maapõueseaduse § 48 kohaselt annab maavara kaevandamiseks keskkonnanaloo Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaametil pädevus taotluse menetlemiseks, õigus maavara kaevandamisloa nr KMIN-069 muutmiseks ja ühtse keskkonnanaloo andmiseks.

1.1. Vee erikasutusloa taotluse menetluse asjaolud

Veeluba peab olema kui juhitakse sademevett suublasse mh turbatööstusmaalt (01.10.2019 kehtima hakanud VeeS § 187 p 6).

Enne uue VeeS jõustumist menetlusse võetud vee erikasutusloa taotlusi menetletakse edasi taotluse menetlusse võtmise ajal kehtinud menetlusõigusnormide alusel (VeeS § 279 lg 8). Seega lähtub Keskkonnaamet taotluse menetlemisel keskkonnaministri 26.03.2002 määrusest nr 18 „Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid” (edaspidi *määrus nr 18*) ja kuni 30.09.2019 kehtinud VeeS toodud loa andmise ja vormistamise nõuetest. Loale, ja korraldusse määratavad tingimused ning meetmed määratakse 01.10.2019 kehtima hakanud VeeS ja selle alamaktide järgi.

Keskkonnaamet saatis loa taotlejale 26.02.2019 taotluse puuduste kõrvaldamise kirja, millega määras puuduste kõrvaldamise tähtjaks 15.04.2019 (kiri on registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 26.02.2019 nr 14-6/19/131-2 all). Täiendavad andmed on loa taotleja esitanud käsiposti teel 12.04.2019 (registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 15.04.2019 kirja nr 14-6/19/309 all). Keskkonnaamet palus taotlusele lisada Paide Linnavalitsuse, Järva Vallavalitsuse ja Türi Vallavalitsuse nõusolekud vee erikasutuseks hiljemalt 29.05.2019 (kiri on registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 29.04.2019 kirja nr 14-6/19/131-3 all). Loa taotleja edastas nõusolekud 21.05.2019 (registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 21.05.2019 kirja nr 14-6/19/131-4 all).

Keskkonnaamet kontrollis taotluse vastavust veeseadusele ja määrusele nr 18 (sh vastas taotlus KeÜS § 42 lg-le 1). Keskkonnaamet hindas esitatud täiendavaid andmeid piisavaks ja võttis taotluse menetlusse 27.05.2019 kirjaga nr 14-6/19/131-5.

Keskkonnaamet küsis täpsustavaid andmeid ning teatas mõne väljakaskme proovivõtukohta koordinaatide muutmiseks väljalaskmele lähemale meilitsi 31.07.2019 (meil registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 15.08.2019 kirja nr 14-6/19/131-6 all). Loa taotleja täpsustas andmeid 09.08.2019 (registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 15.08.2019 kirja nr 14-6/19/131-7 all).

Kuna enamike sademevee väljalaskmete suublateks on keskkonnaregistrikoodita kraav, pöördus Keskkonnaamet Keskkonnaagentuuri poole koodide saamiseks. Seoses sellega ei olnud võimalik vee erikasutusloa taotlust tähtaegselt menetleda ning Keskkonnaamet pikendas HMS §-le 41 tuginedes 15.08.2019 kirjaga nr 14-6/19/131-9 ning 26.09.2019 kirjaga nr 14-6/19/131-10 haldusmenetluse läbiviimise tähtaega kuni 29.11.2019. Seoses keskkonnaministri määruse nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ jõustumisega alles 15.11.2019 ning kuna taotluse andmete läbitöötamine oli mahukas ning sellest tulenevalt oli vajadus teha koostööd erinevate valdkondlike spetsialistidega, pikendas Keskkonnaamet 28.11.2019 kirjaga nr 14-6/19/131-11 haldusmenetluse läbiviimise tähtaega kuni 29.02.2020.

Seoses uue keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kasutuselevõtuga ning ühtse keskkonnaloa loomisega, kanti maavara kaevandamise load KOTKASesse üle 01.04.2020. Seoses maavaralubade ületoomisega KOTKASesse ning veeloa eelnõu muutmiseks kaheksaks keskkonnaloa eelnõuks, ei olnud võimalik veeloa taotlust tähtaegselt menetleda. Tuginedes HMS §-le 41, pikendas Keskkonnaamet 26.02.2020 kirjaga nr 14-6/19/131-12 haldusmenetluse läbiviimise tähtaega kuni 29.05.2020.

II. KAALUTLUSED

Loa andja võttis keskkonnaloa muutmise menetluses aluseks HMS, KeÜS, VeeS ja selle alamaktide sätteid. Selleks, et hinnata taotletud tegevuse võimalikku ebasoodsat mõju ning vajalike leevendavate meetmete tagamise võimalikkust, võttis loa andja menetluse läbiviimisel lisaks taotlusele aluseks ka olemasolevad registriandmed ja lähtuti ka järgmistest kättesaadavatest dokumentidest:

1. Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava 2015-2021[1] (edaspidi *Lääne-Eesti vesikonna VMK*) ja selle juurde kuuluv meetmeprogramm[2] ning tegevuskava[3];
2. Seletuskirja „Eesti pinnaveekogumite seisundi a ajakohastatud vahetunnangu kohta“ lisatabel „Eesti veekogumite koondseisundi, ökoloogilise seisundi või ökoloogilise potentsiaali ja keemilise seisundi 2018. a ajakohastatud hinnang“[4] (edaspidi *veekogumite seisundiinfo 2018*).

2.1. Kaasamine

Keskkonnaloa andmisel ja muutmisel rakendatakse avatud menetlust. 30.09.2019 kehtinud VeeS § 9¹ lg 3 kohaselt oli igal ajal õigus esitada taotluse kohta loa andjale kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid VeeS § 9 lg-s 7 nimetatud aja jooksul. Kirjalikud ettepanekud ja vastuväited peavad sisaldama esitatud ettepaneku või vastuväite põhjendust. Keskkonnaloa taotlus on avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded 28.05.2019. Ettepanekuid ja vastuväiteid loa taotluse avalikustamise käigus ei esitatud.

Haldusorgan peab enne haldusakti andmist andma menetlusosalistele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis haldusakti kohta oma arvamus ja vastuväited (HMS § 40 lg 1). Enne menetlusosalise suhtes sellise toimingute sooritamist, mis võib kahjustada tema õigusi, peab haldusorgan andma talle võimaluse arvamuse ja vastuväidete esitamiseks (HMS § 40 lg 2).

Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada, on õigus määratud tähtaja jooksul esitada menetlust läbiviivale haldusorganile eelnõu või taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid (HMS § 49 lg 1). Tähtaeg ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks olla lühem kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates (HMS § 49 lg 2).

Vastavalt HMS § 40 lg 1 saatis loa andja __.2020 kirjaga nr __ keskkonnaloa muutmise eelnõu ja keskkonnaloa muutmise korralduse eelnõu loa taotlejale ning kohalikule omavalitsusele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks tähtajaga kaks nädalat alates eelnõude kättesaamisest (___.2020). Nimetatud tähtaja jooksul ettepanekuid ja arvamusi esitati/ei esitatud.

Loa andja paneb keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu avalikkusele tutvumiseks välja HMS §-s 48 sätestatud korras kavandatava tegevuse asukoha järgse valla, linna või muu asula vähemalt ühes üldkasutatavas hoones või kohas, keskkonnaloa andja asukohas või kavandatava tegevuse asukohas (KeÜS § 48 lg 1). Loa andja määrab väljapaneku asukoha, arvestades kavandatava tegevuse keskkonnahäiringu võimalikku ulatust ja suurust. Muudetud keskkonnaloa eelnõu oli elektrooniliselt kättesaadav alates __.2020 keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

Loa andja tegi __.2020 kooskõlas HMS §-dega 48 ja 49 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded

avalikkusele teatavaks keskkonnanaloo muutmise eelnõu ning keskkonnanaloo muutmise korralduse eelnõu. Avalikustamisel ettepanekuid ega vastuväiteid eelnõudele laekus/ei laekunud.

2.2. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 lg 1 p 1).

KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuse korral (olulise keskkonnamõjuga tegevused) algatatakse kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) selle vajadust põhjendamata (KeHJS § 11 lg 3). KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lg-s 2¹ viidatud tegevuse korral tuleb anda eelhinnang ja otsustada KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 6¹ lg 3, § 11 lg 2 ja 4). KeHJS § 6 lg 2 loetelu on KeHJS § 6 lg 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 224*).

Aktsiaselts PRELVEX taotletav tegevus (sademevee suublasse juhtimine turbatööstusmaalt) ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, seega KMH ei ole kohustuslik hinnata. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega. Aktsiaselts PRELVEX taotletav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg 2 p-s 18 nimetatud valdkonda (vee erikasutus), kuid ei ole nimetatud määruises nr 224.

Ettevõtte suunab Järva maakonnas Türi vallas Saueaugu külas asuvalt Epu-Kotku turbatootmisalalt kahe väljalaskme (JA055 ja JA056) kaudu sademevett Epu kraavi (keskkonnaregistrikood VEE1125115) ja Metsaserva kraavi (keskkonnaregistrikood VEE1125116) ning kraavide kaudu Reopalu jõkke (keskkonnaregistrikood VEE1125100).

Tegevuskohale lähim Natura 2000 võrgustiku ala on turbatootmisala kõrval läänes Kõnnumaa-Väätsa linnuala (EE0020341), mis on samades piirides Väätsa loodusala (EE0060116) ja Väätsa looduskaitsealaga (KLI1000145). Kumbki sademevee väljalask ei jää kaitstavate loodusobjektide poole, vaid vastassuunda. Reopalu jõgi jõuab Metsaserva kraavi suubumiskohast nimetatud loodusobjektideni ca 517 m pärast. Reopalu jõe seisund on veekogumite seisundiinfo 2018. a vahehindangu kohaselt „kesise ökoloogilise potentsiaaliga“, põhjuseks paisutamine Pärnu jõel.

Epu-Kotku turbatootmisala teenindusala kattub osaliselt Natura 2000 võrgustiku alaga, seal lubatud ja keelatud tegevused on reguleeritud Vabariigi Valitsuse 14.07.2005 määrusega nr 185 „Väätsa looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“. 13.08.2018 kirjaga nr 12-2/18/5266-2 on Keskkonnaamet teinud eelhinnangu ning jätnud Epu-Kakerdi turbamaardla Epu maardlaosa Epu-Kotku turbatootmisala maavara kaevandamise loa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata, kuna mõju Natura 2000 võrgustiku alale ei ole, kui peetakse kinni Vabariigi Valitsuse 14.07.2005 määrusest 185.

Käesoleva info taustal ei ole alust arvata, et ettevõtte tegevus (antud juhul sademevee suublasse juhtimine) üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldaks ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku aladele või kaitstavatele loodusobjektidele (määruse nr 224 § 15 p 8). Arvestades taotlust ja käitise pikaajalist tegevust võib keskkonnahäiringu hinnata väheseks, kuna sisulisi muutusi käitise tegevuses ei toimu.

Lähtudes eelnevast, aktsiaselts PRELVEX kavandatava tegevuse korral ei ole KMH kohustuslik, samuti ei ole vaja anda eelhinnangut vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³ ega kaaluda KMH vajalikkust.

KeHJS § 6¹ lg 4 kohaselt ettevõtte ei pidanud Keskkonnaametile esitama KeHJS § 6¹ lg-s 1 nimetatud teavet, kuna eelhinnangut ei anta vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³.

2.3. Turbatööstusmaalt sademevee suublasse juhtimisele seiretingimuste seadmine arvestades veemajanduskava eesmäärke

Vee erikasutuse eesmärk on turbatööstuse territooriumilt tekkiva sademevee juhtimine suublasse. Suubla VeeS tähenduses on veekogu, veekogu osa või maapõue osa, kuhu juhitakse heitvett või saasteaineid.

Saasteainete pinnavette juhtimise reguleerimisel lähtutakse kombineeritud lähenemisviisist, mille kohaselt saasteainete pinnavette juhtimist välditakse või piiratakse nende tekkekohas keskkonnanõuete, sealhulgas parima keskkonnapraktika, parima võimaliku tehnika ja parimate olemasolevate meetodite rakendamise, keskkonna kvaliteedi piirväärtuste ning heite piirväärtuste kehtestamise ja rakendamise teel. Kui keskkonnanõuete täitmisest hoolimata ei ole võimalik saavutada VeeS-es sätestatud keskkonnaeesmäärke, tuleb rakendada õigusaktiga sätestatud täiendavaid meetmeid, sealhulgas vajaduse korral rangemaid keskkonnanõudeid, heite piirväärtusi ja

kvaliteedi piirväärtusi (VeeS § 28 lg 1).

Loaga kehtestatakse sademevee väljalaskme asukohad, saasteainete seire nõuded, meetmed ja nende täitmise tähtsused, mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju põhjaveekihile ja suublale ning keskkonnamoju andjale teabe esitamise nõuded. Sademevee saasteainesisalduse piirväärtused ja suublasse juhtimise ning seire nõuded on kehtestatud keskkonnaministri 08.11.2019 määrusega nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ (edaspidi **määrus nr 61**).

Samuti sisaldavad Lääne-Eesti vesikonna VMK 2015-2021 pinnavee meetmeprogramm ning selle rakendamise tegevuskava vee kasutamise ja kaitse meetmeid, mille elluviimine aitab saavutada veepoliitika raamdirektiivis sätestatud põhieesmärki: säilitada ja parandada vesikeskkonda, kehtestades maismaa pinnavee, üleminekuvee, rannikuvee ja põhjavee kaitse raamistikku. Meetmeprogramm rakendamist koordineerib Keskkonnaamet ning koostab meetmeprogrammi rakendamise tegevuskava (VeeS § 52 lg 1 ja 3).

Seades eesmärgiks meetmeprogrammis ja tegevuskavas sisalduvate meetmete tulemusel veepoliitika raamdirektiivis sätestatud põhieesmärgi saavutamist, võib veeloa andja VeeS § 132 lg 1 alusel määrata heitvee ja saasteainete juhtimisel suublasse, mille pinnaveekogumi seisundiklass on kesine, halb või väga halb, või pinnaveekogumi seisundiklassi halvenemise ohu tekkimisel lubatud heitvee ja **saasteainete heitkoguseid veeloas** või kompleksloas **vähendada** või **kehtestada** VeeS § 128 lõike 7 alusel kehtestatud **piirväärtustest rangemad saasteainesisalduse piirväärtused**.

Taotluse kohaselt turbatootmises reovett ei teki. Ärajuhitud vesi formeerub sademete ja lume sulamise veest ning aastaringne vee hulga kõikumine on sademete hulgast. Käesoleval ajal enne eesvoolu juhtimist settebasseini heljumi seadistamiseks ei ole. Sademevee arvusliku vooluhulga saamiseks võtta aluseks territooriumi pindala ja aasta keskmine sademete hulk.

Epu-Kotku turbatootmisalal toimub tootmine maavara kaevandamise loa KMIN-069 alusel (kehtiv 15.07.2005 kuni 18.11.2049). Kinnistu omanik on Eesti Vabariik, riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ning volitatud asutus Maa-amet. Mäeeraldise teenindusmaa pindala on 81,68 ha, sh mäeeraldise pindala 57,30 ha. Kuivenduskraavistikust kogutud sademevesi juhitakse suublasse kahest väljalaskmest. Taotluse kohaselt on prognoositav suublasse juhitav kuivendusvee kogus **Epu-Kotku turbatootmisala 1 väljalaskmest JA055** 31 700 m³/a, **Epu-Kotku turbatootmisala 2 väljalaskmest JA056** 76 600 m³/a.

Epu-Kotku turbatootmisala 1 väljalaskme JA055 (X: 6534591; Y: 586245) suubla on Epu kraav (keskkonnaregistrikood VEE1125115), ca 490 m peale väljalasku liigub vesi edasi Reopalu jõkke (keskkonnaregistrikood VEE1125100).

Epu-Kotku turbatootmisala 2 väljalaskme JA056 (X: 6533668; Y: 586792) suubla on Metsaserva kraav (keskkonnaregistrikood VEE1125116), ca 93 m peale väljalasku liigub vesi Reopalu jõkke. Reopalu jõgi on veekogumite seisundiinfo 2018. a vahehindangu kohaselt „kesise ökoloogilise potentsiaaliga“, põhjuseks paisutamine Pärnu jõel. Meetmeprogrammis on veekogumile Reopalu nähtud ette meede veekogu ökoloogilise vooluhulga ja verežiimi tagamiseks paisutatud jõelõigul (täiendav loatingimuste seadmine ja järelevalve). Keskkonnaamet ei sea vee erikasutustingimuste läbivaatamisel sademevee juhtimisel suublasse karmimaid nõudeid ning lähtub saasteainete piirväärtuste määramisel määruse nr 61 § 7 lg 2 toodud nõuetest.

Turbakaevandusest ärajuhitud veele kohalduvad määruse nr 61 § 7 lg 2, 7 ja lg 8, seega on turbakaevandusest ärajuhitud veele kohustuslik loaga määrata vähemalt heljumi- ja naftasaaduste sisalduse ning biokeemilise hapnikutarbe, üldlämmastiku ja üldfosfori sisalduse piirväärtused koos vastava seirekohustusega. Muud määruse nr 61 lisas 1 nimetatud saastenaõtjate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas sademevee päritolu ja riskihinnangu põhjal.

Määruse nr 61 § 7 lg 2 kohaselt kohalduvad turbakaevandusest ärajuhitud veele järgmised piirväärtused: **heljumi sisaldus 40 mg/l, naftasaaduste sisaldus 5 mg/l, biokeemilise hapnikutarbe sisaldus (BHT₇) 15 mg/l, üldlämmastiku sisaldus 45 mg, üldfosfori sisaldus 1 mg/l.**

Proovivõtu sagedus ja koht sademevee reostusnäitajate määramiseks täpsustatakse loas. Keskkonnaamet määrab reostusnäitajate proovi võtmise sageduseks vastavalt määruse nr 61 § 16 lg 1 ja 5 **üks kord poolaastas (kaks proovi aastas II ja III kvartalis), naftasaadused kord aastas.**

Vastavalt määruse nr 61 § 5 lg 1 tuleb sademevee suublasse juhtimisel tagada, et vee- ja veega seotud maismaakoostisteemide seisund ei halveneks. Vee erikasutaja peab tagama vee juhtimisel suublasse loaga seatud piirmääradele vastavuse. Veeproovide mittevastavuse korral tuleb loa taotlejal kasutusele võtta asjakohased meetmed (nt settebasseini rajamine), tagamaks kokku kogutud ja ärajuhitud sademevee vastavuse loas kehtestatud piirmääradeni. Reostusnäitajate seire tulemuste mittevastavusel loas kehtestatud piirmääradele on loa

andjal õigus esitada loa saajale rangemad nõuded ja/või täiendavad tingimused.

Kuivenduskraave tuleb perioodiliselt hooldada ja puhastada, et tagada nende puhastusvõime. Vältida sette kandumist eesvoolu.

2.3.1. Suubla seire

VeeS § 193 lg 1 p 5 kohaselt peab keskkonnaloas märkima ka seirenõuded, sealhulgas mõjutatava suubla seire nõuded. Sademeveele määrab loa andja suubla seire nõude üksnes juhul, kui on alust arvata, et ärajuhitav vesi omab mõju suublaks oleva vee ökosüsteemile (määrus nr 61 § 10 lg 1).

Kuna väljalaskme suublad on kraavid, ei ole alust arvata, et ärajuhitav vesi omab mõju suublaks olevale vee ökosüsteemile. Vesi liigub kraavides ca 93 m (ca 490 m Epu-Kotku turbatootmisala 1 väljalaskme JA055 puhul), enne kui suubub veekogumisse Reopalu jõgi, millel on antud seisundihinnang. Reopalu jõgi ei kuulu keskkonnaministri 15.06.2004 määruse nr 73 „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu“ nimistusse. Võttes arvesse ülaltoodut, ei seata käesoleva korraldusega suubla seire kohustust.

Kui sademevee seire tulemusel selgub, et sademevesi ei vasta piirnormidele ja keskkonnalooga lubatud tegevusega kaasneb keskkonnoaht või oluline keskkonnoahäiring (nt antud korralduse pkt-s 2.2 loetletud kaitstavatele loodusobjektidele), võib Keskkonnaamet KeÜS § 59 lg 1 p 2 alusel muuta keskkonnaloa tingimusi ja seada suubla seire nõude.

2.3.2. Proovivõtu nõuded

Keskkonnalooga nõutava omaseire kuulub veeuringu alla (VeeS § 236 lg 2) ja veeuringu teostamisel peab proovivõtja olema atesteeritud vastavas valdkonnas kehtestatud korra kohaselt, kasutama veeuringu või joogiveeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat (VeeS § 243 lg 1). Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad määrab ning proovivõtjale esitatavad nõuded on kehtestatud keskkonnaministri määrusega nr 53 „Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad, proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogramm, atesteerimise kord, atesteerimistunnistuse vorm ja atesteerimiskomisjoni töökord“.

Proovi võtmisel tuleb tagada proovi esinduslikkus ning proovi võtmine peab vastama VeeS § 236 lg 7 alusel kehtestatud proovivõtumeetoditele. Keskkonnaministri 03.10.2019 määruse nr 49 „Proovivõtumeetodid“ § 5 lg 1 ja lg 2 kohaselt peab proovivõtukoht olema esinduslik ehk iseloomustama uuritava objekti füüsilist või keemilist seisundit ning toimuvaid protsesse tervikuna. Sademeveeproov tuleb võtta vooluhulgaga proportsionaalse või ajas keskmistatud proovina (määrus nr 61 § 14 lg 8), loa raames tehtava sademevee omaseire proov võib olla punktproov, mis on võetud 30 minuti jooksul pärast sademevee äravoolu algust (määrus nr 61 § 14 lg 9). Saastenahtajate ja ohtlike ainete sisalduse määramiseks sademevees ei võeta proovi vihmavalingu ajal ega muudes erakorralistes ilmastikuoludes, näiteks lume kiire sulamise ajal.

2.4. Keskkonnaloa kehtivus

Vee erikasutus on tähtjatu, välja arvatud juhul, kui vee erikasutus on ühekordne (VeeS § 189 lg 1 p 2). Keskkonnaloa võib anda tähtjaliselt, kui loa andmine on seotud muu tähtjalise haldusakti või kasutuslepinguga (KeÜS § 53 lg 2¹). Vee erikasutus ehk maavara kaevandamisel vee juhtimine Epu-Kotku turbatootmisalalt on otseselt seotud turba kaevandamisega, milleks on antud tähtjaline maavara kaevandamise luba nr KMIN-069 (kehtib kuni 18.11.2049). Ettevõtte taotleb vee erikasutust kuni maavara kaevandamise loa nr KMIN-069 kehtivusaja lõppemiseni (kuni 18.11.2049). Eeltoodust tulenevalt annab Keskkonnaamet õiguse keskkonnalooga nr KMIN-069 vee erikasutuseks kuni maavara kaevandamise loa nr KMIN-069 kehtivusaja lõpuni.

Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et loa taotleja on kohustatud Keskkonnaametit viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 7 päeva jooksul lepingu või kokkuleppe sõlmimisest, sh ülesütleemisest, teavitama kinnistu kasutusõiguse lõppemisest või muutmisest, esitades kasutusõiguse olemasolul ka kasutamise õiguslikku alust tõendava uue dokumendi (HMS § 53 lg 1 p 2). Lisaks, kui kinnistu kasutusõigus lõppeb, jätab Keskkonnaamet õiguse vee erikasutuse kehtetuks tunnistamiseks, kuna puudub kinnistu kasutusõigust tõendav dokument (HMS § 53 lg 1 p 4).

2.5. Keskkonnatasu deklareerimine

Keskkonnatasu arvutamise kohustus on loodusvarade kasutajal ja saasteainete veekogusse heitjal (keskkonnatasude seaduse (*edaspidi KeTs*) § 31 lg 1). Seega, sademevee juhtimisel suublasse tuleb arvestata KeTs kehtestatud nõuetega. Isik esitab andmed suublasse juhitava vee kohta deklaratiivselt (KeTs § 33³ lg 1). Keskkonnatasu deklaratsioon esitada hiljemalt aruandekvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks keskkonnoatsuste infosüsteemis KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>). Esmakordsel süsteemi sisenemisel tuleb allkirjastada kasutusleping. Veesaastetasu deklaratsioonile lisada manusena deklaratsiooni aluseks oleva sademeveeproovi

analüüsiakti koopia. Keskkonnatasu arvutus tuleb esitada ka juhul, kui reaalsed keskkonnakasutust pole toimunud. Kui keskkonnaloas on sätestatud kohustus korraldada heitvees sisalduvate saasteainete seiret harvemini kui üks kord kvartalis, arvutatakse saastetasu selle aruandekvartali kohta, mil seiret ei teostatud, viimaste saastetasu arvutamise aluseks olnud seiretulemuste alusel (KeTs § 32 lg 62).

Kui sademevee kvaliteedinäitajad ei vasta piirväärtustele, tasutakse saastetasu saasteainete piirväärtusi ületava koguse eest KeTs §-s 20 sätestatu järgi (KeTs § 17 lg 5). Kui sademevesi vastab kehtestatud keskmistele piirväärtustele, saastetasu sademevee puhul ei nõuta (KeTs § 17 lg 3).

Saastetasumäärad saasteainete heitmisel veekogusse, põhjavee ja pinnasesse on määratud KeTs §-s 20. Saastetasu määrasid suurendatakse (nn suubla koefitsient) 1,5 korda, kui heitekoht asub linna, alevi või supelranna piirides või lähemal kui 200 meetrit kohaliku omavalitsuse otsusega määratud supelrannale või kui heitekoht on meri, piiriveekogu või lõheliste või karpkalaliste kudemis- või elupaigana kaitstav veekogu (KeTs § 20 lg 2 p 2). Heitekoht ei asu nimetatud kohtades, mistõttu määrakse suubla koefitsiendiks 1.

2.6. Täiendavad nõuded

Ettevõttel tuleb kord aastas 31. jaanuariks esitada elektrooniliselt KOTKASE kaudu veekasutuse aastaaruanne, mis tuleb täita vastavalt keskkonnaministri 16.01.2020 määruses nr 6 "Veekasutuse aruande täpsustatud andmekoosseis ja aruande esitamise kord" esitatud nõuetele.

KOTKASE kaudu tuleb esitada ka kõik vee erikasutusega seotud seirearuanded (seirekohustused).

Vee erikasutusega kaasnevad üldised kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehel^[5].

Kui seire tulemusel või muul viisil selgub, et keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneb keskkonnoaht või oluline keskkonnahäiring ning huvi keskkonnaloa muutmata jätmiseks ei ole ülekaalukas, võib Keskkonnaamet KeÜS § 59 lg 1 p 2 alusel muuta keskkonnaloa tingimusi. Täiendavalt on Keskkonnaametile KeÜS § 62 lg 2 p 2 ning VeeS § 194 lg 2 p 4 alusel õigus keskkonnaluba tunnistada kehtetuks juhul, kui loa omaja ei täida loa või õigusaktiga sätestatud nõudeid või tegevus on halvendanud vee seisundit.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodust, Aktsiaseltsi PRELVEX taotlusest, HMS § 64 lg 1, § 68 lg 2, VeeS § 2 lõike 2, § 187 p 6, § 191, KeÜS § 41 lõike 4 ja 5, § 53 ja § 58, § 62¹⁰ lg 2 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirjale nr 1-1/16/306 „Osakondade põhimääruse kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaosakonna põhimääruse kinnitamine“ punktile 2.5.1. otsustan:

3.1. Muuta Aktsiaseltsi PRELVEX (registrikood 10347224) keskkonnaluba nr KMIN-069 ning lisada loasse tingimused sademevee juhtimiseks suublasse turbatööstusmaalt järgmiselt:

3.1.1. määrata sademevee väljalaskmestest JA055, JA056 saastenaõtjatele piirväärtused: heljumi sisaldus 40 mg/l, naftasaaduste sisaldus 5 mg/l, biokeemilise hapnikutarbe sisaldus (BHT₇) 15 mg/l, üldlämmastiku sisaldus 45 mg, üldfosfori sisaldus 1 mg/l;

3.1.2. määrata sademevee seire teostamise tiheduseks üks kord poolaastas (kaks proovi aastas II ja III kvartalis), naftasaaduseid määrata kord aastas.

3.2. Eemaldada maavara kaevandamisega seotud kõrvaltingimuste osast järgnev tingimus „Kaevandamisloa muutmise otsuse saamisest 6 kuu jooksul tuleb taotleda vee erikasutusloa“ kuna see on täidetud.

3.3. Avalikustada keskkonnaloa nr KMIN-069 muutmise otsus ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

3.4. Korraldus jõustub selle teatavaks tegemisest Aktsiaseltsile PRELVEX.

Keskkonnaluba on kantud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>) registreerimisnumbriga KMIN-069. Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr KMIN-069 lahutamatu osa.

[1] Keskkonnaministeerium, Lääne-Eesti veemajanduskava 2015-2021, URL: https://www.envir.ee/sites/default/files/laane-estli_vesikonna_veemajanduskava_2.pdf (18.11.2019)

[2] Keskkonnaministeeriumi kodulehekülj, meetmeprogramm 2015-2021, <http://www.envir.ee/sites/default/files/meetmeprogramm.pdf> (31.07.2019)

[3] Keskkonnaamet, Veemajanduskava rakendamise tegevuskava 2018-2019, <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/veemajanduskavad/tegevuskava/tegevuskava-2018-2019> (31.07.2019)

[4] Keskkonnaagentuur, veekogumite seisundiinfo 2018. URL: <https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/eesmargid->

tegevused/vesi/pinnavesi/veekogumite-seisundiinfo (05.12.2019).

[5] Keskkonnaamet, keskkonnakaitseloa omaja meelespea. URL: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea> (16.04.2020)

VAIDLUSTAMISVIIDE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo